

ЩОДО ВИКОНАННЯ ПЛАНУ-ГРАФІКУ ПЕРШОГО ЕТАПУ РЕФОРМИ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ У РОЗДІЛІ “СТАЛИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК” ПРОГРАМИ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

РЕФОРМА ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ - СКЛАДОВІ ПЕРШОГО ЕТАПУ (до кінця 2010 року) РОЗДІЛУ “СТАЛИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК” ПРОГРАМИ

Доопрацювання й прийняття Податкового кодексу України

Закон України від 02 грудня 2010 року № 2756-VI “Про податковий кодекс України” прийнято Верховною Радою України і оприлюднено у газеті “Голос України” №№ 229-230 4 грудня 2010 року. Також було прийнято Закон України від 2 грудня 2010 року № 2756-VI “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв’язку з прийняттям Податкового кодексу України”.

**В межах Податкового кодексу України заплановані:
- поетапне зниження податку на прибуток після 2012 року,**

Згідно статті 9.1.1 Податкового кодексу України, податок на прибуток підприємств належить до загальнодержавних податків та зборів. Статті Розділу III “Податок на прибуток підприємств” врегульовують більшість питань, пов’язаних з оподаткуванням прибутку підприємств.

Стаття 151 встановлює, що ставка податку становить 16 відсотків. Але Положення зазначеного пункту застосовуються з урахуванням пункту 10 розділу XX “Перехідні положення” цього Кодексу:

“10. Встановити ставку податку на прибуток підприємств:

з 1 квітня 2011 року по 31 грудня 2011 року включно – 23 відсотки;

з 1 січня 2012 року по 31 грудня 2012 року включно – 21 відсоток;

з 1 січня 2013 року по 31 грудня 2013 року включно – 19 відсотків;

з 1 січня 2014 року – 16 відсотків”.

Згідно п. 1 підрозділу 4 “Особливості справляння податку на прибуток підприємств” розділу XX “Перехідні положення”, розділ III “Податок на прибуток підприємств” Податкового кодексу України почне застосовуватися під час розрахунків з бюджетом починаючи з доходів і витрат, що отримані і проведені з 1 квітня 2011 року.

Деякі платники податку на прибуток підприємств оподатковуються за ставкою нуль відсотків, відповідно до пункту 154.6 статті 154 Податкового кодексу України.

- до 30.06.2010 - супроводження проекту ПК під час розгляду на засіданнях комітетів ВРУ (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів).

- до 15.07.2010 - опрацювання пропозицій народних депутатів - узгоджений проект ПК (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів).

- Прийняття Податкового кодексу. Податковий кодекс ВРУ.

- до 30.10.2010 - проведення заходів з публічного обговорення ПК (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів).

- до 15.11.2010 - проведення презентацій ПК для суб’єктів підприємницької діяльності (загальні концептуальні питання) (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів).

- до 31.12.2010 - проведення навчання персоналу МФУ та ДПА щодо імплементації ПК за окремим навчальним планом (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів).

- до 30.10.2010 - визначення критеріїв оцінки впливу змін податкового законодавства на економіку та соціальну сферу - методичні рекомендації (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів).

- до 01.12.2010 - проведення експертизи ПК щодо його впливу на формування бюджетів усіх рівнів згідно визначених критеріїв (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів).

Вплив змін податкового законодавства на економіку і соціальну сферу можна прослідкувати, порівнюючи Державні бюджети 2010 і 2011 року.

Податковий кодекс України змінив структуру доходів та видатків загального і спеціального фондів місцевих бюджетів. Згідно даних Міністерства фінансів України, питома вага видатків місцевих бюджетів у загальному обсязі видатків Зведеного бюджету зросла з 37% до 40,8%.

Введення єдиного соціального внеску (до 2012 року)

Статус – вводиться достроково - Закон України від 08.07.2010 р. №2464-VI.

- до 15.07.2010 - впровадження єдиного соціального внеску - супровід проекту Закону України "Про збір та облік єдиного соціального внеску" (встановлюючи Міністерство соціальної політики України та Державну інспекцію України з питань праці (КВКВ 250 та 251) відповідальним за виконання заходів).

- до 15.08.2010 – розробка нормативно-правової бази необхідної для запровадження єдиного соціального внеску (встановлюючи Пенсійний фонд України відповідальним за виконання заходів).

- до 15.09.2010 - узгодження нормативно-правових актів, необхідних для запровадження єдиного соціального внеску (встановлюючи Пенсійний фонд України відповідальним за виконання заходів).

- до 15.10.2010 - реєстрація нормативно-правових актів в Міністерстві юстиції (встановлюючи Пенсійний фонд України відповідальним за виконання заходів).

Закон України від 08.07.2010 р. №2464-VI "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" почне діяти з 01 січня 2011 року. Згідно ч. 5 статті 8 Закону, розмір єдиного внеску встановлюється окремо для кожного з 67 класів професійного ризику виробництва, згідно Національного класифікатора КВЕД ДК 009:2005, прийнятого Наказом Держспоживстандарту України від 26 грудня 2005 р. N 375.

До запровадження єдиного соціального внеску, класифікація галузей економіки та видів робіт за професійним ризиком виробництва у відсотках до фактичних витрат на оплату праці найманих працівників, залежно від класу професійного ризику виробництва, застосовувалася лише для визначення страхового тарифу для підприємств, установ та організацій на загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 13 вересня 2000 р. N 1423 "Про затвердження Порядку визначення страхових тарифів".

Розмір єдиного внеску пропорційно зростає від 1-го класу (36,76% заробітної плати) до 67-го класу (49,7% заробітної плати) видів економічної діяльності, але відсоткові пропорції розподілу самого єдиного внеску зменшуються для внесків до:

- загальнообов'язкового державного пенсійного страхування (до солідарної системи) від 1-го класу (90,3156% єдиного внеску) до 67-го класу (66,8008% єдиного внеску) видів економічної діяльності,
- загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття від 1-го класу (4,0805% єдиного внеску) до 67-го класу (3,0108% єдиного внеску) видів економічної діяльності,

- загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням, від 1-го класу (3,8085% єдиного внеску) до 67-го класу (2,8169% єдиного внеску) видів економічної діяльності.

Таким чином, у грошовому вимірі для заробітної плати одного і того ж розміру, розмір єдиного внеску зростає від 1-го до 67-го класу КВЕД, внески до ПФУ, ЦЗ та до ФСС ТВП залишаються незмінними, а до ФСС НВВ – зростатиме, як це було і до прийняття законодавства про єдиний соціальний внесок. Пенсійний Фонд, готуючись до роботи в умовах єдиного соціального внеску, відкоригував Інструкцію №21-1. Зміни вносяться Постановою від 22.10.2010 р. №25-1 і набирають чинності з 1 січня 2011 року.

У зв'язку із впровадженням єдиного соціального внеску, відносини між Пенсійним фондом України, ФСС НВ, ФСС ТВП та ЦЗ будуть новими. Питання подання нової звітності суб'єктами господарської діяльності ще не врегульовано.

- до 15.08.2010 - розробка макету державного реєстру соціального страхування та порядку надання інформації фондам соціального страхування із державного реєстру соціального страхування (встановлюючи Пенсійний фонд України відповідальним за виконання заходів).

Відповідно до статті 16 Закону України від 8 липня 2010 року № 2464-VI “Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування” та пункту 12 Положення про Пенсійний фонд України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.10.2007 N 1261, правління Пенсійного фонду України постановляє затвердити Положення про Державний реєстр загальнообов'язкового державного соціального страхування.

- до 15.09.2010 - узгодження проекту макету державного реєстру соціального страхування та порядку надання інформації фондам соціального страхування із державного реєстру соціального страхування (встановлюючи Пенсійний фонд України відповідальним за виконання заходів).

Закон України від 8 липня 2010 року № 2464-VI “Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування” містить Розділ V “Державний реєстр загальнообов'язкового державного соціального страхування”. Положення про Державний реєстр загальнообов'язкового державного соціального страхування затверджене Постановою правління Пенсійного фонду України від 08.10.2010 N 22-1.

Порядок надання інформації фондам соціального страхування із державного реєстру соціального страхування частково врегульовується наступними пунктами Положення про державний реєстр:

“п. 3.4. Обмін інформацією між Пенсійним фондом, що веде Державний реєстр, та фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування здійснюється на безоплатній основі на центральному рівні.

3.5. Структура, формат відомостей та вимоги до їх контролю, процедури взаємодії інформаційних систем та зміни до них визначаються суб'єктами інформаційного обміну відповідними спільними рішеннями, які оформлюються окремими протоколами, підготовленими на підставі цього Положення”.

- до 02.10.2010 - підготовка програмного забезпечення відповідно до макету державного реєстру соціального страхування та порядку надання інформації фондам соціального страхування із державного реєстру соціального страхування (встановлюючи Пенсійний фонд України відповідальним за виконання заходів).

- до 17.10.2010 - тестування програмного забезпечення в деяких спеціалізовано відібраних відділеннях фондів соціального страхування та у деяких роботодавців - результати тестування (встановлюючи Пенсійний фонд України відповідальним за виконання заходів).

- до **01.11.2010** - доопрацювання програмного продукту - доопрацьований програмний продукт (встановлюючи Пенсійний фонд України відповідальним за виконання заходів).
- до **01.09.2010** - проведення аналізу потреб фондів соціального страхування, аналіз необхідних ресурсів для Державного казначейства України та банківської системи, пов'язаних із запровадженням єдиного соціального внеску (встановлюючи Пенсійний фонд України відповідальним за виконання заходів).
- до **15.09.2010** - складення звіту про потреби фондів соціального страхування, аналіз необхідних ресурсів для Державного казначейства України та банківської системи, пов'язаних із запровадженням єдиного соціального внеску звіту про потреби фондів соціального страхування і висновок про необхідні ресурси (встановлюючи Пенсійний фонд України відповідальним за виконання заходів).
- до **01.11.2010** - організаційно-кадрове забезпечення впровадження єдиного соціального внеску - ефективна організаційно-кадрова структура (встановлюючи Пенсійний фонд України відповідальним за виконання заходів).
- до **01.11.2010** - навчання персоналу фондів соціального страхування по нормативних документах (встановлюючи Пенсійний фонд України відповідальним за виконання заходів).
- до **01.12.2010** - навчання персоналу фондів соціального страхування по програмному забезпеченню (встановлюючи Пенсійний фонд України відповідальним за виконання заходів).
- до **01.11.2010** - навчання для платників страхових внесків по нормативних документах (встановлюючи Пенсійний фонд України відповідальним за виконання заходів).
- до **01.12.2010** - навчання для платників страхових внесків по програмному забезпеченню (встановлюючи Пенсійний фонд України відповідальним за виконання заходів).
- до **01.01.2011** - передача програмного забезпечення для системи єдиного соціального внеску відділенням фондів соціального страхування та платників страхових внесків технічне оснащення відділень фондів та платників (встановлюючи Пенсійний фонд України відповідальним за виконання заходів).

Закон України від 08.07.2010 р. №2464-VI "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" почне діяти з 01 січня 2011 року. Згідно ч. 5 статті 8 Закону, розмір єдиного внеску встановлюється окремо для кожного з 67 класів професійного ризику виробництва, згідно Національного класифікатора КВЕД ДК 009:2005, прийнятого Наказом Держспоживстандарту України від 26 грудня 2005 р. N 375.

До запровадження єдиного соціального внеску, класифікація галузей економіки та видів робіт за професійним ризиком виробництва у відсотках до фактичних витрат на оплату праці найманих працівників, залежно від класу професійного ризику виробництва, застосовувалася лише для визначення страхового тарифу для підприємств, установ та організацій на загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 13 вересня 2000 р. N 1423 "Про затвердження Порядку визначення страхових тарифів".

Розмір єдиного внеску пропорційно зростає від 1-го класу (36,76% заробітної плати) до 67-го класу (49,7% заробітної плати) видів економічної діяльності, але відсоткові пропорції розподілу самого єдиного внеску зменшуються для внесків до:

- загальнообов'язкового державного пенсійного страхування (до солідарної системи) від 1-го класу (90,3156% єдиного внеску) до 67-го класу (66,8008% єдиного внеску) видів економічної діяльності,
- загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття від 1-го класу (4,0805% єдиного внеску) до 67-го класу (3,0108% єдиного внеску) видів економічної діяльності,
- загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням, від 1-го класу (3,8085%% єдиного внеску) до 67-го класу (2,8169% єдиного внеску) видів економічної діяльності.

Таким чином, у грошовому вимірі для заробітної плати одного і того ж розміру, розмір єдиного внеску зростає від 1-го до 67-го класу КВЕД, внески до ПФУ, ЦЗ та до ФСС ТВП залишаються незмінними, а до ФСС НВВ – зростатиме, як це було і до прийняття законодавства про єдиний соціальний внесок. Пенсійний Фонд, готуючись до роботи в умовах єдиного соціального внеску, відкоригував Інструкцію №21-1. Зміни вносяться Постановою від 22.10.2010 р. №25-1 і набирають чинності з 1 січня 2011 року.

Гармонізація податкового, валютного, митно-тарифного, зовнішньоекономічного й цивільного законодавства

- до 30.11.2010 - підготовка та погодження плану імплементації ПК (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів).
- до 30.10.2010 - здійснення ревізії законодавчих актів в частині необхідності коригування їх окремих норм пов'язаних із введенням ПК (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів).
- до 15.11.2010 - підготовка відповідних проектів законодавчих актів (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів).
- до 30.11.2010 - погодження проектів законодавчих актів Проекти закону (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів).

Кодифіковано лише податкове, митне і цивільне законодавство у вигляді:

- Податкового кодексу від 02 грудня 2010 року № 2755–VI,
- Митного кодексу від 11 липня 2002 року № 92-IV,
- Цивільного кодексу від 16 січня 2003 року № 435-IV та Цивільного процесуального кодексу України від 18 березня 2004 року № 1618-IV.

Важливими, з точки зору гармонізації, є Закон України від 05.04.2001 р. № 2371-III “Про митний тариф України”, декрет Кабінету Міністрів України від 19.02.93 р. №15-93 “Про систему валютного регулювання і валютного контролю”.

У зв'язку з прийняттям нового Податкового кодексу України, Верховна Рада України прийняла Закон України від 2 грудня 2010 року № 2756–VI “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Податкового кодексу України”.

Удосконалення законодавства з питань трансферного ціноутворення з використанням методології Організації економічного співробітництва та розвитку.

Вперше Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) узагальнила міжнародний досвід у цій області у своєму звіті у 1979 р. В 1995р. вона видала документ “Принципи трансфертного ціноутворення для транснаціональних підприємств і податкових адміністрацій”. Його положення використовуються податковими органами країн - членів ОЕСР.

Вирішується в межах Податкового кодексу:

“39.16. Великий платник податків має право звернутися до центрального органу державної податкової служби із заявою про укладення договору про ціноутворення для цілей оподаткування.

Договір про ціноутворення для цілей оподаткування є договором між зазначеним платником податків та центральним органом державної податкової служби про порядок визначення цін (методів) відповідно до цієї статті та її застосування для цілей оподаткування протягом строку дії такого договору. Порядок укладення та виконання таких договорів встановлюється Кабінетом Міністрів України”.

Митний кодекс України від 11 липня 2002 року № 92-IV містить статтю 266. “Методи визначення митної вартості товарів, які імпортуються в Україну:

“Визначення митної вартості товарів, які імпортуються в Україну, здійснюється за такими методами”:

- 1) за ціною договору щодо товарів, які імпортуються (вартість операції);
- 2) за ціною договору щодо ідентичних товарів (фізичні характеристики, якість, країна походження, виробник);
- 3) за ціною договору щодо подібних (аналогічних) товарів (*береться з внутрішньої бази ДМСУ*);
- 4) на основі віднімання вартості;
- 5) на основі додавання вартості (обчислена вартість);
- б) резервного.

Основним є метод визначення митної вартості товарів за ціною договору щодо товарів, які імпортуються (вартість операції)”. Суб’єкти зовнішньоекономічної діяльності визначають ціну для товарів, що ввозяться на митну територію України визначають договірну вартість, як митну вартість + витрати на транспортування + витрати на навантаження + витрати на розвантаження + витрати на перевантаження + витрати на страхування до пункту перетину митного кордону України + витрати на сплату брокерської винагороди + витрати на сплату агентської винагороди + витрати на сплату комісійної винагороди + витрати на сплату інших винагород + плата за використання об’єктів інтелектуальної власності, що належать до товару + акцизний збір + ввізне мито + інші податки, збори (обов’язкові платежі).

Основна сфера регулювання законодавства про трансферне ціноутворення країн ОЕСР - зовнішньоекономічні операції, що здійснюються між взаємозалежними особами. При угодах між взаємозалежними особами ціни не повинні істотно відхилитися від ринкових. У разі їх істотного відхилення податкові органи мають право донарахувати суму податку (як правило, податку на прибуток корпорацій), виходячи з ринкових цін.

Поступове наближення ставок і механізму стягнення акцизного збору до вимог законодавства ЄС, а також посилення екологічної спрямованості акцизного збору шляхом застосування європейського принципу “хто більше забруднює, той більше платить” (перенесення податкового навантаження з мобільних факторів виробництва – праці й капіталу – на споживання, ресурсні й екологічні платежі шляхом поетапного підвищення ставок акцизного збору на алкогольні напої й тютюнові вироби, а також запровадити екологічний податок).

Вирішується в межах Податкового кодексу, зокрема, у розділі VI. Акцизний податок.

Кодексом встановлено операції з підакцизними товарами, які не підлягають оподаткуванню та операції з підакцизними товарами, які звільняються від оподаткування.

База оподаткування може встановлюватися як у разі обчислення податку із застосуванням адвалерних ставок, так і у разі обчислення податку із застосуванням специфічних ставок, як “ величина, визначена в одиницях виміру ваги, об’єму, кількості товару (продукції), об’єму циліндрів двигуна автомобіля або в інших натуральних показниках”.

215.2. Ставки податку та перелік товарів, з яких справляється податок:

215.2.1. ставки податку встановлюються цією статтею і є єдиними на всій території України;

215.2.2. ставки податку встановлюються відповідно до визначень розділу I цього Кодексу:

адвалерні (ст. 220), специфічні, адвалерні та специфічні одночасно.

Ставки податку встановлено Податковим кодексом.

216.1. Датою виникнення податкових зобов’язань щодо підакцизних товарів (продукції), вироблених на митній території України, є дата їх реалізації особою, яка їх виробляє, незалежно від цілей і напрямів подальшого використання таких товарів (продукції), крім випадків, зазначених у статтях 225 та 229 цього Кодексу.

Стаття 217. Порядок обчислення податку з товарів, вироблених на митній території України

Стаття 218. Порядок обчислення податку з товарів, які ввозяться на митну територію України

Стаття 219. Порядок обчислення податку в разі тимчасового ввезення на митну територію України та переміщення через митну територію України транзитом підакцизних товарів

223.2. Платник податку з підакцизних товарів (продукції), вироблених на митній території України, та імпортер алкогольних напоїв та тютюнових виробів подає щомісяця не пізніше 20 числа наступного періоду органу державної податкової служби за місцем реєстрації декларацію акцизного податку за формою, затвердженою у порядку, встановленому статтею 46 цього Кодексу.

Запровадження механізму індексації ставок податків і зборів, установлених у фіксованому значенні, для компенсації інфляційного впливу на розмір податків.

Згідно статті 29.2 Податкового кодексу, “специфічні ставки, фіксовані ставки та показники”, встановлені цим Кодексом у вартісному вимірі, підлягають індексації в порядку, визначеному цим Кодексом”.

Перехід на систему платежів за видобуток корисних копалин із застосуванням принципу рентного доходу з метою встановлення справедливої плати за використання природних ресурсів.

Національний класифікатор ДК 008:2007 "Класифікатор корисних копалин" (ККК) прийнято Наказом Держспоживстандарту України від 12.12.2007 N 357, що містить також і алфавітний покажчик. Податковий кодекс України до корисних копалин відносить вугілля (розділ 10 за ДКПП ДК 016 97), сланець (клас 14.13 за ДКПП ДК 016 97), руду (розділ 13 за ДКПП ДК 016 97), тощо.

Нормативно-правове поле України містить декілька означень корисних копалин, одним з яких є “природні мінеральні речовини, які можуть використовуватися безпосередньо або після їх обробки”, надане Гірничим Законом України від 6 жовтня 1999 року № 1127-XIV. Є чинною Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр” (п.2) від 5 травня 1997 р. N 432, що поділяє корисні копалини на наступні групи: балансові (видобувні і дотаційні), умовно балансові та позабалансові.

	Промислове значення	Ступінь техніко-економічного вивчення	Ступінь геологічного вивчення	Код класу
1.	Балансові запаси	ГЕО-1	Розвідані запаси	111
		ГЕО-2	Розвідані запаси	121
		ГЕО-2	Попередньо розвідані запаси	122
2.	Умовно балансові та позабалансові запаси	ГЕО-1	Розвідані запаси	211
		ГЕО-2	Розвідані запаси	221
		ГЕО-2	Попередньо розвідані запаси	222
3.	Промислове значення не визначено	ГЕО-3		332
		ГЕО-3	перспективні ресурси	333
		ГЕО-3	прогнознi ресурси	334

Згідно означення, наданого п. 14.1.25 Податкового кодексу України, “видобуток для цілей розділу X Податкового Кодексу України – це технологічний процес вилучення з покладу в надрах та підняття на поверхню вуглеводневої сировини, у тому числі під час геологічного вивчення”.

Згідно означення, наданого п. 13 Постанови КМУ від 28 жовтня 2004 р. N 1442 “Про затвердження Національного стандарту N 2 “Оцінка нерухомого майна”, рентний дохід розраховується як різниця між очікуваним валовим доходом від реалізації продукції та виробничими витратами і прибутком

виробника, а чистий операційний дохід розраховується як різниця між валовим доходом та операційними витратами. Тобто, рентним доходом є прогнозована сума надходжень від використання об'єкта оцінки після вирахування усіх витрат, пов'язаних з отриманням цієї суми, а чистим операційним доходом – історична сума надходжень. Прогнозування операційних витрат та чистого операційного доходу (рентного доходу) (як правило за рік з дати оцінки) з урахуванням вимог пунктів 12 і 17 Стандарту N 2.

У Податковому кодексі України є розділ X. “Рентна плата за нафту, природний газ і газовий конденсат, що видобуваються в Україні”, в якому у різних статтях даються означення платників рентної плати, об'єкта оподаткування, ставок рентної плати за газ, нафту і газовий конденсат, коригуючі коефіцієнти, порядок обчислення податкових зобов'язань та строк сплати, контроль та відповідальність платників.

Коди бюджетних платежів, згідно Наказу Мінфіну від 27.12.01 р. № 604, призначено не для всіх видів корисних копалин, що містяться у Національний класифікатор ДК 008:2007 "Класифікатор корисних копалин" (ККК):

21060000	<i>Рентна плата</i>
21060100	Рентна плата за нафту, що видобувається в Україні
21060200	Рентна плата за природний газ, що видобувається в Україні
21060300	Надходження сум реструктурованої заборгованості зі сплати рентної плати за нафту, що видобувається в Україні
21060400	Надходження сум реструктурованої заборгованості зі сплати рентної плати за природний газ, що видобувається в Україні
21060500	Рентна плата за транзитне транспортування природного газу
21060600	Рентна плата за транспортування нафти та нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами
21060700	Рентна плата за транзитне транспортування аміаку
21060800	Рентна плата за газовий конденсат, що видобувається в Україні
21060900	Податкова заборгованість з рентної плати за транзитне транспортування природного газу Національної акціонерної компанії "Нафтогаз України"

Міністерство фінансів України наказом від 26 серпня 2008 року № 1090 затвердило Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 33 “Витрати на розвідку запасів корисних копалин”.

Зміна чинних договорів про запобігання подвійному оподаткуванню для мінімізації практики ухиляння від оподаткування, а також стимулювання інвестицій в українську економіку
- до 30.08.2010 - аналіз чинних конвенцій про запобігання подвійному оподаткуванню для виявлення норм, в які необхідно внести зміни з метою мінімізації практики ухиляння від оподаткування. Перелік конвенцій, до яких необхідно вносити зміни (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів).
- 30.12.2010 - підготовка пропозицій до окремих діючих конвенцій про уникнення подвійного оподаткування (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів).

З багатьма країнами Україною укладено та ратифіковано конвенції та договори про уникнення подвійного оподаткування та договори про заохочення та взаємний захист інвестицій (дата ратифікації Верховною Радою).

Порядок звільнення (зменшення) від оподаткування доходів із джерелом їх походження з України згідно з міжнародними договорами України про уникнення подвійного оподаткування, визначено Постановою КМУ № 470 від 6 травня 2001 року.

Перелік держав, з якими Україна уклала міжнародні договори про запобігання подвійному оподаткуванню, міститься у листі МЗС України від 05 серпня 2000 року, N 43/19-077-1118 та у листі МЗС України від 10 листопада 2003 р., N72/16-612 / 1-4311.

Країни СНД 15 травня 1992 року підписали Протокол про уніфікації підходу про запобігання подвійного оподаткування доходів і майна, відповідно до Угоди № 997-634 між урядами держав – учасниць СНД “Про погоджені принципи податкової політики”, підписану Україною 13 березня 1992 року. Однак, як і багато інших підписаних угод в СНД, ця багатостороння Угода вступила в силу лише в декількох країнах, зокрема, у Білорусі, Казахстані, Узбекистані та Таджикистані. Так, Уряд Російської Федерації окремою Постановою № 364, від 24 червня 2003 року, повідомив про наміри не стати учасником цієї Угоди, підписаної в рамках СНД.

Скорочення сфери застосування спрощеної системи оподаткування:

- перегляду критеріїв застосування спрощеної системи оподаткування;
- виключення зі спрощеної системи оподаткування тих видів діяльності, що є високорентабельними або доходи від яких є переважно пасивними;
- виключення з переліку обов'язкових платежів, що замінюються єдиним податком, податку на майно, ресурсних платежів і внесків до Державного пенсійного фонду.

Підрозділ 8 “Особливості справляння єдиного податку та фіксованого податку” Розділу XX “Перехідні Положення” Податкового кодексу України встановлює, що до внесення змін до Розділу XIV Податкового кодексу України, оподаткування суб'єктів малого підприємництва врегульовується чинним Указом Президента України від 3 липня 1998 року № 727/98 “Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва”. Як відомо, Глава 1 Розділу XIV Податкового кодексу України була виключена.

Скасування пільг щодо податку на прибуток підприємств

У Податковому кодексі України є стаття 30, згідно п. 30.1 якої, податкова пільга – “це передбачене податковим та митним законодавством звільнення платника податків від обов'язку щодо нарахування та сплати податку та збору, сплата ним податку та збору в меншому розмірі за наявності підстав, визначених пунктом 30.2 цієї статті.”

Підставами для надання податкових пільг є особливості, що характеризують певну групу платників податків, вид їх діяльності, об'єкт оподаткування або характер та суспільне значення здійснюваних ними витрат.

Згідно п. 30.9. Податкового кодексу України, “податкова пільга надається шляхом:

- а) податкового вирахування (знижки), що зменшує базу оподаткування до нарахування податку та збору;
- б) зменшення податкового зобов'язання після нарахування податку та збору;
- в) встановлення зниженої ставки податку та збору;
- г) звільнення від сплати податку та збору”.

Від положень Закону України від 28 грудня 1994 року № 334/94-ВР “ Про оподаткування прибутку підприємств” залишиться лише норма про звичайні ціни.

Скорочення переліку пільг щодо податку на додану вартість

Закон України від 3 квітня 1997 року №168/97-ВР “Про податок на додану вартість”, що містив безліч пільг щодо ПДВ, втратив чинність на підставі Податкового кодексу України N 2755-VI від 02.12.2010 р. Згідно норм Податкового кодексу України (надалі - ПКУ), обов'язковій реєстрації платником ПДВ будуть підлягати особи, у яких загальна сума від здійснення операцій з постачання товарів/послуг, що підлягають оподаткуванню податком на додану вартість, у тому числі з використанням локальної або глобальної комп'ютерної мережі, протягом останніх 12 календарних місяців, сукупно перевищує 300 тис. грн. (без урахування ПДВ). Зазначимо, що дане правило не стосується платників єдиного податку (ст. 181 ПКУ).

Ліміт у 300 тис. грн. буде розраховуватись за правилом першої події, що застосовуватиметься для розрахунку ПДВ, а не за методом нарахування, за яким з 1 квітня 2011 року буде розраховуватись податок на прибуток. У зв'язку з цим бухгалтерам потрібно бути пильними і не пропустити момент досягнення граничної суми оподатковуваних операцій.

Добровільно зареєструватись платником ПДВ зможуть не всі, а лише ті, у кого обсяги постачання товарів/послуг іншим платникам ПДВ за останні 12 календарних місяців сукупно становлять не менше 50 відсотків загального обсягу постачання (ст. 182 ПК). Це обмеження унеможливило реєстрацію платником ПДВ новостворених підприємств, які зможуть зареєструватись добровільно лише за результатами перших 12 місяців роботи, або в обов'язковому порядку після досягнення ними загальної суми оподатковуваних операцій у 300 тис. грн.

Запровадження податку на нерухомість з метою посилення перерозподільної функції податкової системи

- до 31.12.2010 - розробка плану організаційно-технічних заходів по впровадженню податку на нерухомість (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів).

Означення нерухомого майна також надане Цивільним кодексом України - стаття 181 “Нерухомі та рухомі речі”: “1. До нерухомих речей (нерухоме майно, нерухомість) належать земельні ділянки, а також об'єкти, розташовані на земельній ділянці, переміщення яких є неможливим без їх знецінення та зміни їх призначення.

Режим нерухомої речі може бути поширений законом на повітряні та морські судна, судна внутрішнього плавання, космічні об'єкти, а також інші речі, права на які підлягають державній реєстрації.”

Статтею 10 Податкового кодексу України податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, віднесене до місцевих податків та зборів.

Детальніше цей податок встановлюється статтею 265 Податкового кодексу України “Податок на нерухоме майно”, відмінне від земельної ділянки, яка визначає платників податку, об'єкт оподаткування, базу оподаткування.

Зближення податкового і бухгалтерського обліку

Бухгалтерський облік ведеться для державних та місцевих бюджетів, для бюджетних установ та для підприємств та організацій, у тому числі неприбуткових, для комерційних банків, використовуючи:

План рахунків бухгалтерського обліку виконання державного та місцевих бюджетів затверджено Наказом ДКУ від 28.11.2000 N 119, який запровадив дев'ять класів рахунків: 1) активи, 2) зобов'язання, 3) кошти бюджетів та розпорядників бюджетних коштів, 4) розрахунки, 5) результат виконання бюджету, 6) доходи бюджету, 7) видатки бюджету, 8) управлінський облік, 9) позабалансовий облік. Далі рахунки бюджетів поділяються на розділи та групи. Також є інструкція до Плану рахунків бухгалтерського обліку виконання державного та місцевих бюджетів, затверджений наказом Державного казначейства України від 28.11.2000 р.

План рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ та Порядок застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 10 грудня 1999 р. N 114. План рахунків містить дев'ять класів рахунків.

План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських зобов'язань підприємств і організацій, що складається з 3-х груп, 10-ти класів та 2-х порядків, та Інструкція щодо його застосування, орієнтовані на видачу всієї інформації, необхідної для користувача, затверджені Наказом Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.99 р., зареєстрованому Міністерством юстиції України 21.12.99 р. під № 892/4185, дозволяють вести бухгалтерський облік згідно 34-м положенням (стандартам) бухгалтерського обліку. Для юридичних осіб – платників єдиного податку, план рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій СМП, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 19 квітня 2001 р. N 186. По суті, лише зменшено кількість класів рахунків, передбачених інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. N 291. Рахунки класів 0 - 7 залишилися обов'язковими для всіх підприємств. Рахунки класу 9 "Витрати діяльності" ведуться всіма підприємствами, крім суб'єктів малого підприємництва, а також інших організацій, діяльність яких не спрямована на ведення комерційної діяльності, з відкриттям за власним рішенням рахунків класу 8 "Витрат за елементами". Малі підприємства та інші організації, діяльність яких не спрямована на ведення комерційної діяльності, можуть вести бухгалтерський облік витрат з використанням тільки рахунків класу 8 "Витрати за елементами". Методичні рекомендації щодо застосування реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 25.06.2003 № 422.

Також є План рахунків бухгалтерського обліку банків України, що складається з 9-ти класів, затверджений Постановою Правління Національного банку України № 280 від 17.06.04 р.

ДПСУ, як агент державного казначейства України, приймає податкову звітність. Податкова звітність складається з різноманітних декларацій і розрахунків платників податків. Необхідно максимально зблизити податковий і бухгалтерський обліки, зокрема для розрахунку податку на прибуток підприємств (рахунок 98) та податку на додану вартість (субрахунок 641).

До прийняття нового Податкового кодексу України, податковий облік переважно врегульовувався наказами ДПАУ, що видавалися на підставі закону України про оподаткування прибутку підприємств, закону України про податок на додану вартість та закону України про податок з доходів фізичних осіб, що поступово втрачають чинність на підставі Податкового кодексу України. Зокрема, для юридичних осіб план рахунків податкового обліку містив:

- валові доходи,
- валові витрати,
- взаєморозрахунки з контрагентами у валюті,
- балансова вартість валюти,
- взаєморозрахунки з підзвітними особами у валюті,

- запаси та устаткування,
- нематеріальні активи,
- основні засоби,
- будівництво об'єктів основних засобів.

Наближення може відбуватися у тому числі і у вигляді адаптації статей податкової декларації з податки на прибуток підприємства, разом з усіма додатками, що раніше готувалася на підставі 28 грудня 1994 року № 334/94-ВР “Про оподаткування прибутку підприємств”, до Плану рахунків бухгалтерського обліку.

Повернення накопиченої заборгованості щодо відшкодування ПДВ державними цінними паперами й забезпечення своєчасного відшкодування ПДВ, починаючи з 1 серпня 2010 року.

Неможливість повернути ПДВ з бюджету, згідно ст. 7.7.2 Закону України № 168/97-ВР, спричинила необхідність розробки альтернативних механізмів відшкодування ПДВ.

Прийнято Постанову Кабінету Міністрів України від 12.05.2010 року № 368 “Про випуск облігацій внутрішньої державної позики для відшкодування сум податку на додану вартість”, згідно якої емітентом ПДВ-облігацій є Міністерство фінансів України, а генеральним агентом з обслуговування обігу, сплати доходу та погашення ОВДП із строком обігу п'ять років, випущених для відшкодування сум податку на додану вартість, що задекларовані до відшкодування до 1 травня 2010 р., підтверджені за результатами перевірки та не відшкодовані на дату набрання чинності Законом України про державний бюджет України на 2010 рік. Строк обігу облігацій становить 5 років. Відшкодовуватимуться суми податку, що в установленому законодавством порядку задекларовані до відшкодування до 1 травня 2010 року.

Станом на початок грудня 2010 року, сума заборгованості з ПДВ скоротилася з початку 2010 року на 12,5 млрд. грн. до 9,5 млрд. гривень.